

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ХҮДЭР СУМЫН
ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
ТОГТООЛ

2022 оны 12 сарын 15 өдөр

Дугаар 108

Булагтай

Хүдэр сумын 2023 оны төсвийг
тодотгон батлах тухай

Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 18.1.2, Төсвийн тухай хуулийн 64.1.2 дахь заалт, Сэлэнгэ аймгийн ИТХ-ын 2022 оны 12-р сарын 05-ны өдрийн 82 дугаар тогтоолыг тус тус үндэслэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 18 дугаар хуралдаанаас ТОГТООХ нь:

1. Сумын 2023 оны төсөвт төвлөрүүлэх орлогын нэр төрөл, хэмжээг дор дурдсанаар баталсугай.

д/д	Байгууллага, орлогын нэр төрөл	ДҮН /мянган төгрөг/
	А.Сумын төсвийн орлого, санхүүжилтийн нийт дүн	1,163,486,4
1.1.	Сум (дүүрэг)-ын төсвийн татварын орлого	1,163,486,4
1.1.1	Татварын орлого	1,088,486,4
1.1.2	Орлогын албан татвар	341,280,4
1.1.3	Хувь хүний орлогын албан татвар	361,280,4
1.1.4	Цалин хөлс,шагнал,урамшуулал болон тэдгээртэй	336,000,4
1.1.5	Үйл ажиллагааны орлого	10,000,0
1.1.6	Хөрөнгийн орлого	15,000,0
1.1.7	Хөрөнгө борлуулсны орлого	280,0
1.1.8	Хувь хүний орлогын буцаан олголт	-20,000,0
1.1.9	Хувь хүний орлогын буцаан олголт	-20,000,0
1.1.10	Хөрөнгийн албан татвар	12,250,0
1.1.11	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	10,000,0
1.1.12	Галт зэвсгийн албан татвар	2,250,0
1.1.13	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	77,800,0
1.1.14	Бусад нийтлэг төлбөр,хураамж	77,800,0
1.1.15	Улсын тэмдэгтийн хураамж	30,000,0
1.1.16	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны	800,0
1.1.17	Малын тоо толгойн албан татвар	37,000,0
1.1.18	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	10,00,0
1.1.19	Газрын төлбөр	300,940,0
1.1.20	Газрын төлбөр	300,940,0
1.1.21	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	356,216,0
1.1.22	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	316,866,0
1.1.23	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	1,350,0
1.1.24	Байгалийн ургамал ашигласны төлбөр	38,000,0
1.1.25	Татварын бус орлого	75,000,0

00000010

	1.1.26	Нийтлэг татварын бус орлого	75,000,0
	1.1.27	Торгуулийн орлого	45,000,0
	1.1.28	Бусад орлого	30,000,0
2.1	Сумын 2023 оны төсвийн санхүүжүүлэх бусад эх		691,654,5
	2.1.1	Аймгийн төсвөөс олгох санхүүгийн дэмжлэг	0
	2.1.2	Орон нутаг хөгжлийн сангийн санхүүжилт	420,454,5
	2.1.3	Орон нутаг хөгжлийн сангийн үлдэгдэл	234,200,0
	2.1.4	Малын толгойн татвараас ОНХСанд	37,000,0
	2.1.5	Урд оны үлдэгдэлээс санхүүжих	2,026,119,9
	Дүн		3,881,260,8

2. Сумын 2023 оны төсвийн жилд төсвийн ерөнхийлөн захирагч, тэдгээрийн харьяа байгууллагад дор дурдсан төсөв зарцуулах эрх олгосугай:

д/д	Төсвийн захирагч	Дүн /мян.төг/	
2.1	Аймагт санхүүгийн дэмжлэг буцаан төвлөрүүлэх	190,983,5	
3.1.	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын дарга	175,271,0	
	Урсгал зардал		
3.1.1.	ИТХ-ын ажлын алба	175,271,0	
	Урсгал зардал		
3.2.	Засаг дарга	621,632,2	
	Урсгал зардал		
	Хөрөнгийн зардал		
	3.2.1.	Засаг даргын тамгын газар	621,632,2
		Урсгал зардал, үүнээс:	
		ЗДТГазар	
		Багийн Засаг дарга	
		Хөрөнгийн зардал, үүнээс:	1,744,000,0
	3.2.2.	Засаг даргын шууд харьяаны байгууллага	
		Урсгал зардал, үүнээс:	457,719,6
		Засаг даргын нөөц	60,000,0
	3.2.3	Хог хаягдал, орчны бохирдлыг устгах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	10,000,0
	3.2.4	Ахмад настны хөгжил	4,000,0
	3.2.5	Баяр наадам	5,000,0
3.2.6	Гудамжны гэрэлтүүлэг	2,300,0	
3.2.7	Байгаль хамгаалах үйл ажиллагааны зардал	62,000,0	
3.2.8	Орон нутгийн байгууллагын байр ашиглалтын тогтмол зардал	314,419,6	
3.2.9	Орон нутаг хөгжлийн сангийн зардал	691,654,5	
3.2.14	Сумын орон нутгийн хөгжлийн сангийн шилжүүлэг	691,654,5	
	Суурь зарлагын нийт дүн		
	Сумын төсвийн зардлын нийт дүн	3,881,260,8	

3. Сумын төсвөөс 2023 оны төсвийн жилд зарцуулах орлого, зарлагын хэмжээг урьдчилсан байдлаар 3,881,260,8 мянган төгрөгөөр баталсугай.

4. “Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нарын хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнгийн талаарх тоо болон хэмжээний үзүүлэлт”-ийг нэгдүгээр хавсралтаар баталсугай.

5. Орон нутгийн хөгжлийн сангаар 2023 оны төсвийн жилд хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний дүнг жагсаалтыг хоёрдугаар хавсралтаар баталсугай.

6. Сумын БО хамгаалах арга хэмжээний зардлын жагсаалтыг гуравдугаар хавсралтаар баталсугай.

7. Сумын төсвийн хөрөнгөөр 2023 оны төсвийн жилд хөрөгжүүлэх хөрөнгө оруулалт, төсөл арга хэмжээний жагсаалтыг дөрөвдүгээр хавсралтаар баталсугай

8. Сумын Засаг дарга Г.Энхтүвшинд ДААЛГАХ нь:

8.1. Төсвийн орлогыг нэмэгдүүлэх талаар анхаарч,орлогын эх үүсвэрийг сайтар судлан тооцож ажиллах

8.2. Төсвийг төсвийн сахилгыг бэхжүүлж, үр ашгийг дээшлүүлэх, төсвийн хэмнэлтээс бий болсон эх үүсвэрийг төрийн албан хаагчдын цалин, урамшуулалд зарцуулах

8.3. Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг хагас, бүтэн жилээр сумын иргэдийн төлөөлөгчдийн хуралд тайлагнах.

ДАРГА

П.МЯГМАРСҮРЭН

**Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нарын хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, хөтөлбөрийн
хүрэх үр дүнгийн талаарх тоо болон хэмжээний үзүүлэлт**

(мянган төгрөг)

д/д	ТЕЗ, түүний хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнгийн үзүүлэлт	2023 оны зорилтот түвшин
1.0	Сум (дүүрэг)-ын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын дарга /1.1+1.2/	154,271,0
1.1.	Орон нутгийн өөрөө удирдах ёсны байгууллагын үйл ажиллагаа	154,271,0
1.1.1.	ЗЗНДНТУТухай хууль болон бусад хууль тогтоомжоор сумын ИТХуралд хамраарах эрх хэмжээг хэрэгжүүлэх	142,314,8
1.1.2.	Мэдээлэл, сурталчилгааны ажил	588,2
1.1.3.	Багийн ИНХ-ын даргын эрхлэх үйл ажиллагаа	5,699,0
1.2.	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаа	
1.2.1.	ГХУСэргийлэх арга хэмжээ	
2.0	Сумын Засаг дарга, түүний ажлын алба	2,844,351,8
	Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	2,844,351,8
2.1.	2.1.1. Орон нутгийн нөөц хөрөнгийг захиран зарцуулах журмыг хэрэгжүүлэхэд	60,000,0
2.1.	2.1.2. МУ-ын ЗЗНДНТУТухай хууль болон төсвийн тухай хуульд заасан чиг үүргийг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаанд	891,238,1
2.2.	2.2.1 ЗДТГ-аас сумын нийгэм, эдийн засгийг чадавхийг бэхжүүлэх, төрийн үйлчилгээг иргэдэд шударга шуурхай хүргэх, үйл ажиллагаа	10,000,0
	2.2.2 Орон нутгийн өмч хөрөнгийг хамгаалах, сэргээн засварлах үйл ажиллагаанд	50,000,0
	2.2.3. Төрийн болон орон нутгийн өмч хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах ажиллагаа	1,744,000,0
	2.2.4 Байгаль хамгаалах, нөхөн сэргээх үйл ажиллагаа	62,000,0
2.3	2.3.1 Багийн засаг дарга ажил үйл ажиллагаа	27,113,7
3.0	Хүдэр ЕБС-ийн хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, хүрэх үр дүн	193,901,7
3.1.	Ерөнхий боловсролын үйлчилгээ	193,901,7
3.1.1.	Тогтмол зардал	193,901,7
4.0	Хүдэр сумын 23-р цэцэрлэгийн хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, хүрэх үр дүн	54,836,1

	4.1.	Сургуулийн өмнөх боловсролын үйлчилгээ	54,836,1
	4.1.1.	Тогтмол зардал	54,836,1
5.0		Сумын Эрүүл мэндийн төвийн хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, хүрэх үр дүн	34,400,9
	5.1.	Эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж үйлчилгээ	34,400,9
	5.1.1.	Тогтмол зардал	34,400,9
6.0.		Сумын Соёлын төвийн хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, хүрэх үр дүн	31,280,9
	5.1.	Соёл урлагийн үйлчилгээ	31,280,9
	5.2.	Тогтмол зардал	31,280,9

.....000.....

**Сумын ОНХСангийн хөрөнгөөр 2023 оны төсвийн жилд
хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний жагсаалт**

(мянган төгрөг)

д/д	Төсөл арга хэмжээний нэр	Эхлэх, дуусах хугацаа	Нийт төсөвт өртөг	2023 онд санхүүжүүлэх дүн
1	Гудамж талбайн гэрэлтүүлгийн засвар үйлчилгээ, цамхагт гэрэл тавих, шинэ суурьшлын бүсэд тог татах, цахилгааны хүчдэл сайжруулах	2022-2022	100,000,0	100,000,0
2	Мал угаалгын ванн барих /Шанд, Уялга/	2022-2022	52,054,5	52,054,5
3	Биотермийн нүх барих	2022-2022	19,000,0	19,000,0 ✓
4	Ундны усны шүүлтүүр тавих, худгийн засвар үйлчилгээ	2022-2022	15,600,0	15,600,0 ✓
5	Баянцагаан багт хатуу хучилттай зам тавих	2022-2022	500,000,0	500,000,0
6	Малчдыг сургалт болон туршлага солилцох уулзалтад хамруулах	2022-2022	3,000,0	3,000,0
7	Малчдын тоо толгойн албан татварын ажлын шатахууны зардал	2022-2022	2,000,0	2,000,0 ✓
	Нийт мөнгөн дүн		691,654,5	691,654,5

.....ооо.....

**2023 онд хэрэгжүүлэх Байгаль орчныг хамгаалах
төлөвлөгөөний зардлын жагсаалт**

д/д	Заалт ын дугаар	Хөтөлбөр, төсөл арга хэмжээний нэр	Зардлын төрөл	Нийт дүн /мян.төг/
1	1.1 1.2	Байгаль орчны багц хуулиуд, холбогдох дүрэм, журам, дээд байгууллагаас ирсэн албан бичгийг аж ахуйн нэгж байгууллага, нөхөрлөлүүд, иргэд, олон нийтэд мэдээлэх, сургалт зохион байгуулах, гарын авлага мэдээллээр хангах, самбар байршуулах	Бичиг хэрэг	2.010.0
2	2.1	Хадлан бэлчээрийн хянан баталгааны дүнг үндэслэн ургамлын бүрхэвчийн тархалт, ашигт ургамлын өөрчлөлтөөс урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах	Шатахууны зардал	202.500
3	2.2	Ойн анги, Байгаль орчны албан хэрэгцээнд ашиглах Ланд-80 автомашины сэлбэг, засварын үйлчилгээ хийх	Сэлбэг, засвар үйлчилгээ	7.240.0
4	2.3	Ойн сангийн талбайн хэсэглэлийн хил заагийг хаягжуулах ажлыг зохион байгуулах, үрийн ургац тогтоох, хортон шавжийн тандалт судалгаа хийх	Шатахууны зардал	1.000.0
5	2.4	Ой хээрийн түймэр, хууль бус мод бэлтгэлээс урьдчилан сэргийлэх, хяналт шалгалтын ажлыг зохион байгуулах	Хяналтын цэг, хяналт шалгалт	9.500.0
6	2.5	Уул уурхай, газар тариалангийн үйлдвэрлэл явуулж буй аж ахуйн нэгжүүдэд холбогдох хууль журмын хүрээнд мэргэжил аргагүйн зөвөлгөө өгч үйл ажиллагаанд олон нийтийн оролцоотойгоор хяналт тавих	ААНэгжийн хөрөнгөөр Хяналт шалгалт	3.000.0
7	2.7	Ойн менежментийн төлөвлөгөөг үндэслэн ан агнуурын 4 бүс нутагт ан амьтадын амьдрах орчны нөхцөлийг бүрдүүлэх биотехникийн арга хэмжээг зохион байгуулна.	Орон нутгийн төсвөөс	1.000.0
8	3.1	Агнуурын бүс нутгийг нутгийн иргэдэд гэрээгээр эзэмшүүлж, менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хангуулан хяналт тавьж ажиллах	ААНэгж өөрийн хөрөнгө	1000,0
9	4.3	Тэрбум мод тарих үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд зөвлөгөөн хийх, бүх нийтээр мод тарих өдрийг зохион байгуулах, тариалангийн талбайн хөрсний элэгдлээс хамгаалах зорилгоор ойн зурвас байгуулах	Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө	4.047.500
10	4.4	Ойн дагалт баялаг ашигласны төлбөрийн орлогоос 3 га талбайд хуш модны тарьцаар нөхөн сэргээлт хийх	Орон нутгийн хөрөнгө	33.000.0
		НИЙТ ДҮН		62000,0

Сэлэнгэ аймгийн Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн
Хурлын 2023 оны 12-р сарын 15-ний өдрийн 108 дугаар
тогтоолын 4 дүгээр хавсралт

**Сумын орон нутгийн хөрөнгөөр 2023 оны төсвийн жилд
хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний жагсаалт**

(мянган төгрөг)

д/д	Төсөл арга хэмжээний нэр	Эхлэх, дуусах хугацаа	Нийт төсөвт өртөг	2023 онд санхүүжүүлэх дүн
1	Спорт цогцолбор	2022-2022	1,600,000,0	1,600,000,0
2	Зураг төсвийн үнэ	2022-2022	15,000,0	15,000,0
3	Инженерийн шугамын засвар үйлчилгээ	2022-2022	19,000,0	19,000,0
4	Цагдаагийн байрны гадна талбайн тохижилт	2022-2022	110,000,0	110,000,0
Нийт мөнгөн дүн				1,744,000,0

.....оо.....